

INHOUD

Parel	7
Voorwoord	9
Inleiding	11
1. High 5 – Low 5	15
Wat heeft een leerling nodig om te kunnen leren?	18
Hoe wil een leerling leren?	22
Wat wil een leerling leren?	25
2. Vriend of vijand?	29
Verbinding maken of ‘joinen’	32
Goede gewoonten installeren	33
Positieve & constructieve feedback geven	37
Samenwerking stimuleren	40
Humor gebruiken	41
3. Een felblauwe zonnebril met oranje glazen	47
Besteed voldoende aandacht aan wat (wel) goed gaat	51
Beschouw communicatie als een interactief en circulair gegeven	52
Houd rekening met ervaringen buiten de schoolmuren	65
Zoek naar een goede reden voor (ongewenst gedrag)	67
Vertaal (ongewenst) gedrag in leerkansen en keuzemogelijkheden	69
4. Teamwork(s)	77
Positieve verwachtingen voorop stellen	80
Leerlingen betrekken en leren ‘kiezen’	82
Vertrouwen hebben in zelfsturend vermogen	83
Individualiseren	84

5. Smells like teamspirit	89
Ontdek de krachten en noden van je klas	92
Maak van je klas een (h)echt team	93
Een klein gebaar, een blijk van waardering	98
Bewaak het groepsproces	100
6. Welk etiketje verkies je?	103
Talenten, beperkingen en problemen	106
Zet talenten in de verf	107
Samen op zoek naar wat helpend is	112
7. Als iets niet werkt, probeer dan iets anders ...	125
Rode cijfers	129
Stoorzenders gesignaleerd!	131
Met lood in de schoenen	135
Uitgesloten worden en pesterijen	137
8. Help! Het lukt niet meer ...	149
Is een oplossing denkbaar?	154
Is er een hulpvraag?	157
Is er een werkbare hulpvraag?	159
Beschikt de leerling over de nodige hulpbronnen om het probleem op te lossen?	160
Of is supporteren voldoende?	162
9. Ga na wat werkt en doe dit vaker	165
Dankwoord	169
Literatuur	171
Trefwoordenregister	173